

RS § 105 Norma - se kompetensen

Ärendenummer: RS 2022/514
Paragraf föregående instans: AU § 72

Regionstyrelsens beslut

- Information om projektets slutrapport godkänns.
- Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att återkomma med lämpliga åtgärder som kan ta vid utifrån den externa uppföljningen och den samlade erfarenheten från projektet.

Sammanfattning

Den demografiska utmaningen på Gotland gör att arbetsgivare har, eller står inför, stora utmaningar gällande kompetensförsörjning. En växande befolkning med ökat välfärdsbehov samtidigt som vi har stora pensionsavgångar och en minskad andel av befolkningen i arbetsför ålder, gör att behovet av att ställa om vår verksamhet och samtidigt arbeta med kompetensförsörjningen är en stor utmaning. En fjärdedel av arbetsgivarna i det gotländska näringslivet upplever i dag svårigheter att hitta arbetskraft med rätt kompetens. Inom många offentliga verksamheter är bristsituationen ännu större. Befolkningsutvecklingen förstärker efterfrågan av välfärdstjänster.

Projekt NORMA – se kompetensen har finansierats av Europeiska socialfonden (ESF) och 10 arbetsgivare inklusive Region Gotland har deltagit under projektets tre år 2019-02-01 –2022-01-31.

Syftet och målet med projektet har varit att höja kompetensen och ledningsförmågan hos de deltagande arbetsgivarna, genom att genomföra kompetenshöjande utbildningsinsatser, förändra attityder och förnya synen på kompetens, utveckla nya arbetssätt och prova nya arbetsmetoder för att skapa förutsättningar till att bredda rekryteringsunderlaget och använda kompetens på nya sätt.

Målgruppen för projektet har varit chefer och medarbetare inom HR i de deltagande organisationerna.

Genomförandet har skett i samverkan och bred förankring hos samtliga förvaltningar inom Region Gotland och hos övriga tio arbetsgivare. Projektet har bidragit till förändrad syn på kompetens och höjt medvetandet och belyst angelägenheten hos deltagande arbetsgivare att mer medvetet och systematiskt förändra arbetssätt implementera nya arbetsmetoder och skapa en inkluderande organisationskultur.

Den externa utvärderaren har bedömt måluppfyllelsen av projektet som god.

Under projekttiden har flera politiska inriktningsbeslut fattats som går i linje med projektets målsättning. Regionfullmäktige beslutade februari 2021 att anta

den regionala utvecklingsstrategin (RUS). RUS:en – Vårt Gotland 2040 – som ligger till grund för en hållbar utveckling på Gotland och bryter således ner de 17 globala målen i Agenda 2030 till 12 regionala effektmål. Ett av effektmålen lyder ”En inkluderande arbetsmarknad där kompetensen möter behoven”. Att säkra kompetensförsörjning lyfts fram som en viktig prioritering och att stärka individens möjlighet till egen försörjning är en viktig inriktning.

Ytterligare ett politiskt inriktningsbeslut, är regionfullmäktiges beslut som fattades den 21 juni 2021 i samband med Arbetsmarknadsutredningen ”*Arbetsmarknadspolitik för framtida utmaningar*”. En av beslutspunkterna lyder ”*Samtliga nämnder får i uppdrag att öka antalet arbetsplatser för personer utanför den reguljära arbetsmarknaden*”. Detta beslut ligger till grund för att Region Gotland bli en mer inkluderande arbetsgivare

Bedömning

Projektet har bidragit till att identifiera utmaningar, öka insikten och engagemanget men det är bara en start. För att nå de politiska beslut som har fattats genom antagna mål i RUS och utifrån Arbetsmarknadsutredningen behövs fortsatta insatser göras för att klara kompetensförsörjningen och bli ännu bättre på att tillvarata den förmåga och arbetskapacitet som finns hos personer som i dagsläget befinner sig utanför arbetsmarknaden.

Regionstyrelseförvaltningen delar bedömningen uttryckt i den externa utvärderingen, där nedanstående insatser lyfts fram som särskilt viktiga att fortsätta med och förstärka. Eventuella behov av resurser för att kunna upprätthålla uttryckta ambitioner kommer att behöva tillgodoses.

- *Samordna praktik och arbetsmarknadsåtgärder* genom att tydliggöra på vilket sätt matchning av arbetssökande görs till arbetsplatser med rekryteringsbehov och personer i till exempel praktik och arbetsträning via externa och interna aktörer.
- *Utveckling och implementering av metoden SAK (se och använd kompetens)*. Den externa utvärderaren rekommenderar fortsatt användande av metoden när det gäller att ta fram anpassade arbetsuppgifter. Efter genomförd SAK är det möjligt att matcha rätt person till rätt arbetsuppgift.
- *Arbetsplatser erbjuder arbetsuppgifter* vid samtliga nämnder och bolag inom Region Gotland. Personer utanför den reguljära arbetsmarknaden erbjuds praktik/anställning.
- *Handledarutbildning* ger medarbetare ökad kompetens och bättre förutsättningar att ta emot personer på praktik och arbetsträning.
- *Skapa förutsättningar till en inkluderande organisationskultur* som ger ett socialt hållbart arbetsliv. Fortsatta insatser för ledning och medarbetare.

Ekonomi

Bedömning att satsningarna i förlängningen kommer innebära minskade kostnader totalt sett för regionen då utanförskap och ohälsa minskar.

Barnperspektiv

Att vuxna ses som en resurs för arbetslivet kommer att få effekt för hur barnen i familjerna ser på sin egen roll i samhället och vilka möjligheter som finns. Genom möjlighet till egen försörjning och ökade inkomster minskar även risker såsom barnfattigdom. Ekonomisk utsatthet kan bidra till en ökad stress i familjesystem vilket riskerar att barnens behov inte tillgodoses i lika hög utsträckning.

Genusperspektiv

Möjlighet till förankring på arbetsmarknaden är viktigt för män, kvinnor och personer med annan könsidentitet. I de konkreta satsningar på arbetsmarknadsåtgärder som föreslås behöver en medvetenhet om och i så fall hur olika insatser medvetet eller omedvetet riktas till män eller kvinnor, vilka som tar del av olika insatser och hur även andra kan inkluderas genom aktivt arbete. Genom att öka möjligheterna till förbättrad omvärldsspaning, analys med mera kan även jämställdhetsperspektivet genomlysas tydligare inom detta område och leda till att åtgärder utformas för att aktivt bidra till ökad jämställdhet.

Landsbygdsperspektiv

Möjlighet till förankring i arbetslivet är lika viktigt oavsett var på ön en person är bosatt.

I arbetsutskottet föreslogs att ytterligare en beslutspunkt skulle adderas i form av ett uppdrag till regionstyrelseförvaltningen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport

Slutrapport NORMA- se kompetensen

Slutrapport utvärdering av projekt NORMA se kompetensen

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-03-22